

FORSVARSMINISTERIET



23. maj 2016

NOTAT 50: ANSVARET OG ERSTATNINGSPLIGT FOR SKADER PÅ FLYETS STRUKTUR

Spørgsmål

Dette notat besvarer følgende spørgsmål:

"Det fremgår af notat 18, at 'hvis der opstår uforudsete skader på eksempelvis flyets struktur, vil disse blive forelagt for producenten.' Ministeren bedes redegøre for, om der ligger klare aftaler om, hvem der har ansvaret og erstatningspligt i forbindelse med eventuelle skader på flyets struktur eller lignende, samt hvad man forventer, det vil føre med sig at forelægge skader for producenterne."

Grundlag

Notatet baseres på Memorandum of Understanding concerning the Production, Sustainment and Follow-on Development of the Joint Strike Fighter indgået mellem Australien, Canada, Danmark, Italien, Holland, Norge, Tyrkiet, England og USA i 2006-2007 ("PSFD MOU'en") og danske erfaringer med indkøb af militært materiel eksempelvis via det amerikanske Foreign Military Sales system.

Sagsfremstilling

Aftalegrundlaget

PSFD MOU'en regulerer samarbejdet mellem partnerlandene omkring produktion, drift og udvikling af F-35 Joint Strike Fighter. Principperne i PSFD MOU'en er, at partnerlandene drager fælles fordele ved samarbejdet og samtidig står sammen om de risici, der måtte være involveret med en sådan produktion, drift og udvikling. Principperne er også, at Joint Programme Office repræsenterer partnerlandene over for producenterne i forbindelse med kontraktindgåelse m.m., idet kontrakterne indgås på baggrund af amerikansk lovgivning.

I forbindelse med produktion og drift af kampfly identificeres der løbende u hensigtsmæssigheder og egentlige fejl. Disse fejl rettes løbende på leverede fly i samarbejde mellem producenten og brugerne, og fejl bliver typisk forbedret ved efterfølgende versioner af flyet. Denne metodik kendes fra produktionen af eksempelvis F-16, F-18 og F-35. Det betyder, at der vil være mindre forskelle mellem produktionsserierne.

Fra det tidspunkt, hvor flyet begyndes samlet på produktionslinjen, vil det normalt gælde, at køber typisk dækker for de evt. skader eller fejl, der måtte opstå. Køber dækker normalt også evt. skader på motoren, idet flyets motor leveres til flyproducenten som en del, der ejes af køberen. At køber har en sådan ansvarsforpligtigelse under selve produktionen er almindelig ved samling af militære fly og kendes således også fra produktionen af andre flytyper. De fleste nationer er selvforsikrende og ønsker ikke at betale forholdsvis dyre præmier for evt. forsikring af deres fly. Samlingen af flyene sker efter en struktureret og

dokumenteret proces, som overvåges nøje af repræsentanter fra programkontoret eller af køber, hvorfor antallet af fejl og evt. skader typisk er minimale.

Kontrakter om indkøb af militært materiel adskiller sig dog fra sædvanlige kommercielle indkøb ved, at producenten som udgangspunkt ikke yder garantier for levetid, holdbarhed osv., idet materiellet ofte anvendes i ekstreme situationer. Såfremt der opstår en skade på militært materiel, vil køberen derfor som udgangspunkt selv skulle afholde udgifterne til udbedring af skaden, når flyet er overdraget til køberen.